

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	İZOLASYON ÖNLEMLERİ TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.09	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 20.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 1 / 9

1. AMAÇ

1.1. Tanımlanmış veya şüphe edilen bulaşıcı hastalığı olan veya önemli bir patojenle enfekte veya kolonize hastalardan sağlık kurumundaki diğer hastalara, sağlık personeline ve ziyaretçilere bulaşma yolunu önlemeye yönelik sağlık çalışanlarının eğitimi için standart bir yöntem belirlemek.

1.2. Hastane patojenlerinin bulaşmasında tüm vücut sekresyonlarının ve ekspresyonlarının önemini belirtmek.

1.3. Standart önlemleri ve bunlara ek olarak hava yolu, damlacık ve temasla bulaşa karşı uygun önlemleri belirlemek.

2. KAPSAM:

Her hasta ile temas sırasında uyulması gereken standart önlemleri, bunlara ek olarak hava yolu, damlacık ve temasla bulaşa karşı uygulanması gereken önlemleri ve bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önlemeye yönelik tüm faaliyetleri kapsar.

3. SORUMLULAR:

Bu talimatın uygulanmasından tanı, tedavi ve bakım uygulamalarında görev alan tüm hastane çalışanları ve öğrenciler sorumludur. Bu talimatın uygulanması ile ilgili denetimlerden klinik sorumlu hemşireleri ve doktorları, Enfeksiyon Komitesi ve Dekanlık sorumludur.

4. UYGULAMA:

İzolasyon önlemleri standart önlemler ve bulaşma yoluna yönelik önlemler olarak ikiye ayrılır. Ayrıca bulaşma yoluna yönelik önlemler de kendi içinde üçe ayrılır. Bunlar temas, damlacık ve hava yolu önlemleridir.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	İZOLASYON ÖNLEMLERİ TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.09	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 20.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 2 / 9

İzolasyon Önlemleri

Önlemler	Açıklama	Tanımlayıcı Figürler
Standart Önlemler	Tüm hastalar için standart önlemler uygulanmalıdır.	
Temas İzolasyonu	Direk/doğrudan temas ile kolayca bulaşabilecek hastalığı olan veya kuşulanılan hastalar.	
Damlacık İzolasyonu	Damlacık yoluyla bulaşan enfeksiyonu olduğu bilinen veya kuşulanılan hastalar.	
Solunum İzolasyonu	Solunum yolu ile bulaşan veya kuşulanılan bir hastalığı olan hastalar.	

5.1. Standart Önlemler:

- Hastanedeki tüm hastalara, tanısına ve enfeksiyonu olup olmamasına bakılmaksızın standart önlemler uygulanır.
- Tüm hastaların kan ve vücut sıvılarının potansiyel olarak HIV, HBV ve diğer kan yoluyla bulaşan patojenlerle kontamine olabileceği düşünülmeli ve buna yönelik standart önlemler alınmalıdır.
- Eldiven giyilsin ya da giyilmesin kan, vücut sıvıları, sekresyon ve ekspresyonlarla, kontamine aletlerle temastan sonra, eldivenler çıkarıldıktan sonra, hastadan hastaya geçerken eller yıkanmalıdır.
- Yataklı serviste çarşafların çevreyi kontamine etmeden uygun biçimde çamaşırhaneye transferi sağlanmalıdır.
- Her hastadan sonra tek kullanımlık malzemeler uygun atık kovalarına, tekrar kullanılacak aletler sterilizasyon işlemleri için uygun kirli alet kutularına atılır.
- Her hastadan sonra ünit temizliği yapılır.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	İZOLASYON ÖNLEMLERİ TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.09	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 20.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 3 / 9

- Personel sağlığı için delici - kesici aletlerle yaralanmaya karşı önlemler alınır.
- Kullanım sonrasında iğne uçları enjektörden ayrılmamalı, hiçbir zaman yeniden kılıfına geçirilmemeli, kıvrılıp bükülmemelidir.
- Enjektörler uygulama sonrası iğne uçları ile birlikte, delinmeye dirençli kesici-delici alet kutularına atılmalıdır.
- Kesici-delici aletlerin kesici-delici uçları vücudun herhangi bir bölümüne dönük olarak elden ele transfer edilmemelidir.
- Kullanılmış delici kesici aletler delinmeye karşı dirençli kapalı kaplar içinde biriktirilip uzaklaştırılır.
- Bulaştırıcılığı yüksek olan hastalar izolasyon ünitlerine alınmalıdır.
- Vücut sekresyonları ile temas sonrasında kirli eldiven değiştirilir. Eldiven giyilmeden önce ve sonra el hijyeni sağlanır. Aynı hastada farklı girişimler yapılacaksa eldiven değiştirilir.
- Kan, vücut sıvıları, kontamine cihazlarla temasta eldiven giyilmelidir. Aynı hastada farklı girişimler için eldiven değiştirilmelidir. Kullanım sonrası çevreye dokunmadan eldiven çıkartılmalı, eller yıkanmalıdır.
- Hastaya ait kan, sekresyon vb. sıvılarının sıçrama olasılığı olduğunda, sağlık çalışanı mukoz membranları korumak için maske, gözlük, yüz siperlikli maske kullanılmalıdır.
- Deri ve giysileri sıçrayabilen materyale karşı korumak için, temiz steril olmayan temiz önlük giyilmelidir. Kirli önlük çıkarıldıktan sonra eller yıkanmalıdır.
- İşlem bittikten sonra tüm kişisel korunma malzemeleri çevrede kontaminasyona neden olmayacak şekilde uygun olarak ortandan uzaklaştırılmalıdır.
- Kontaminasyonu önlemek için, koruyucu ekipmanlar aşağıda belirtilen sırayla giyilmelidir.

Koruyucu Ekipman Giyme Sırası:

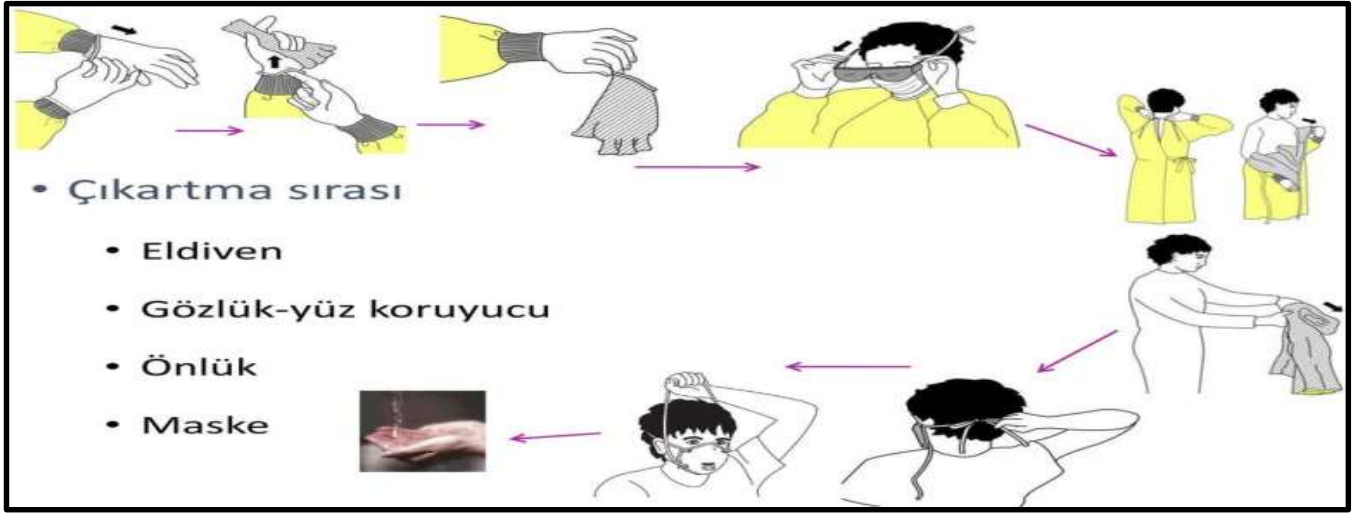

- 1. Önlük Giyilmesi:** Önlük malzemesi uygulanacak işleme göre seçilir. Önlük uygun tip ve boyutta olmalı, arkadan bağlanmalıdır.
- 2. Maske Takılması:** Maske burnu, ağzı ve çeneyi tamamen içine alacak şekilde takılır. Yüze uygunluk tam olmalıdır. Maske takıldıktan sonra tükürük veya sekresyonlarla ıslandığı zaman değiştirilir, maske birden fazla kez ve ortak kullanılmaz.
- 3. Gözlük - Yüz Koruyucusu Giyilmesi:** Gözleri ve yüzü tam olarak kapatır. Yüze tam olarak uygun olmalı, yüze oturmalı ancak yüzü sıkmamalıdır.
- 4. Eldiven Giyilmesi:** Eldivenler en son giyilmeli, doğru tip ve boyutta eldiven seçilmeli, eldiven giymeden önce eller yıkanmalı veya el dezenfektanı ile ovalanmalı, önlüğün kol manşetleri üzerine çekilmelidir. Eldiven giyildikten sonra, temiz alandan kirli alana doğru çalışılmalı, eldiven ile çalışırken kendine ve çevreyle kontamine temas sınırlanmalı, eldivenler tekrar kullanılmamalı, eldiven çıkartıldıktan sonra el hijyeni sağlanmalı, eldiven üzerine el dezenfektanı uygulanmamalı veya eldivenli eller yıkanmamalıdır.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	İZOLASYON ÖNLEMLERİ TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.09	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 20.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 5 / 9

Kontaminasyonu önlemek için, koruyucu ekipmanlar aşağıda belirtilen sırayla çıkarılmalıdır.

Koruyucu Ekipman Çıkarma Sırası:

- 1. Eldiven Çıkarılması:** Eldivenler elin üzerinden sıyrılarak eldivenin içi dışına çevrilmeli, diğer eldivenli el ile tutulmalı, eldivensiz parmakla bilekten diğer eldiven sıyrılmalı, içi dışına çevrilerek her iki eldivenden oluşan küçük bir torba şeklinde atılmalıdır.
- 2. Gözlük - Yüz Koruyucusu Çıkarılması:** Eldivensiz ellerle çıkarılmalıdır.
- 3. Önlük Çıkarılması:** Omuz kısımlarından tutulmalı, kontamine dış yüz içe doğru çevrilmeli, yuvarlayarak katlanmalı, çıkarıldığında sadece temiz taraf görünmelidir.
- 4. Maske Çıkarılması:** Maske bağları (önce alttaki) çözülür, maskenin ön yüzü kontamine olduğu için elle temas etmemelidir, bağlardan tutularak atılır.

5.2.Bulaşma Yoluna Yönelik İzolasyon Önlemleri:

5.2.1. Kanıtlanmış veya şüphe edilen bulaşıcı hastalığı olan veya epidemiyolojik olarak önemli bir patojenle enfekte ya da kolonize hastaları kapsayan önlemlerdir.

5.2.2. Her zaman standart önlemlerle birlikte uygulanmalıdır.

5.2.3. Aynı hastalık için birden fazla bulaşma yolu olduğunda önlemler kombine edilerek uygulanmalıdır.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	İZOLASYON ÖNLEMLERİ TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.09	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 20.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 6 / 9

5.3.Temas İzolasyonu Önlemleri

Epidemiyolojik olarak önemli ve temas yoluyla bulaşabilen mikroorganizmalarla enfekte ya da kolonize hastalarda temas izolasyonu uygulanmalıdır Standart önlemlerle birlikte uygulanmalıdır.

Tablo 2.Temas İzolasyonu Uygulanması Gereken Durumlar

1.Çoklu antibiyotik direnci taşıyan bakteriler ile infeksiyon varlığı

- Metisiline dirençli Staphylococcus aureus (MRSA),
- Vankomisine dirençli enterokoklar (VRE),

2. Az sayıda mikroorganizma ile infeksiyon oluşturabilen ve cansız yüzeylerde uzun süre kalabilen mikroorganizmalar) ile oluşan enterik infeksiyon varlığı,

- Hepatit A virüsü,
- Rotavirüs ,

3. Bulaştırıcılığı yüksek deri infeksiyonlarının varlığı:

- Deri difterisi,
- Herpes simpleks virus infeksiyonu ,
- Drenajı olan apseler, dekübit yaraları, selülitler
- Bitlenme (pediculosis),
- Uyuz (scabies),
- Streptokoksik ve stafilokoksik deri infeksiyonları,
- Suçiçeği ve Zoster (dissemine veya bağışıklığı baskılanmış kişilerde)

4. Bebek ve küçük çocuklarda respiratuvar sinsityal virüs (RSV) veya enteroviral infeksiyonların varlığı,

5. Viral/hemorajik konjunktivit varlığı,

6. Viral/hemorajik infeksiyonların varlığı.

- Ebola,
- Lassa,
- Kırım-Kongo vb

7. Açık apse, selülit veya dekübiti olanlar,

8. Kırım-Kongo

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	İZOLASYON ÖNLEMLERİ TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.09	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 20.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 7 / 9

Temas İzolasyonu Uygulama Prosedürü :

- Mikroorganizmaların enfekte ya da kolonize hastalardan direkt temas ya da indirekt temasla (enfekte objelerle temas) bulaşmasını engellemek için **standart önlemlere ek** olarak uygulanmalıdır.
- Hasta sandalyeleri, ünit çevresi ve tuvaletler özenle temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir. Hasta ile temas öncesi temiz, steril olmayan eldivenler giyilmeli, eldivensiz çıplak elle hasta temasından veya odadaki yüzeyler ile temastan kaçınılmalıdır.
- Hasta tedavisi sonrası odadan çıkmadan önce eldivenler çıkartılmalı, eller antimikrobiyal içeren sabunla yıkanmalı ya da susuz el dezenfektanları kullanılmalıdır. Eldiven çıkartıldıktan ve eller yıkandıktan sonra hiçbir yere dokunulmamalıdır.
- Önlük, çıkmadan hemen önce dış yüzeyine dokunmadan çıkarılmalı ve uygun çamaşır sepetine konulmalıdır.
- Hasta bakımı sırasında yoğun kontaminasyona neden olabilecek işlemler sonrasında eldiven değiştirilmelidir
- Aynı eldivenle asla iki farklı girişimde bulunulmamalıdır.
- Hasta araç gereçleri mümkünse hastaya özel olmalıdır.
- Ortak kullanılması gereken tıbbi cihazlar diğer hastalar için kullanılmadan önce temizlenmeli, dezenfekte ya da steril edilmelidir.
- Eğer hasta öksürüyorsa ve etrafa damlacık yayılma ihtimalinin olduğu bir dental tedavi uygulanacaksa maske takılmalıdır.
- VRE ile kolonize veya infekte hastalar işlemi bittikten sonra ünitteki tüm yüzeyler dezenfekte edilmelidir. Eğer yeni hasta tedavisi zorunlu ise ortam yüzeyleri ve alet dezenfeksiyonu iki kez uygulanmalıdır. Dezenfeksiyonun yeterli düzeyde olduğundan emin olunduktan sonra bu ünitlere yeni hasta yatırılmalıdır.
- Hasta transportu en az düzeyde olmalıdır. Hasta transportunun gerektiği durumlarda çevrenin kontamine olmamasına özen gösterilmelidir.
- Hastanın tedavi sonrası nakil olması gerekiyorsa ve hasta yürüyemeyecek durumdaysa üzerine temiz çarşaf serilmiş tekerlekli sandalye veya sedye kullanılmalıdır.
- Hastayı transfer eden kişinin transfer sırasında hasta ile teması olmayacaksa eldiven ve/veya önlük giymesine gerek yoktur. Hasta ile temas ihtimali varsa hastayı transfer eden kişi yanında giymek üzere eldiven bulundurmalıdır.
- Hasta ve personelin mümkün olduğunca diğer kliniklere geçişi minimuma indirgenmelidir.

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	İZOLASYON ÖNLEMLERİ TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.09	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 20.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 8 / 9

5.4. Damlacık İzolasyonu Önlemleri:

Damlacık İzolasyonu Gerektiren Durumlar	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neisseria meningitidis, ➤ Haemophilus influenzae , ➤ Difteri, ➤ Boğmaca, ➤ Mycoplasma pneumoniae, ➤ B19,	<ul style="list-style-type: none"> ➤ A grubu beta-hemolitik streptokok enfeksiyonu ➤ Adenovirüs ➤ Parvovirüs, ➤ Grip, ➤ Kızamıkçık.

Damlacık İzolasyonu Uygulama Prosedürü :

- Büyük partiküllü (> 5µm) damlacıkların geçişinin önlenmesinde standart önlemlere ek olarak uygulanmalıdır(Partiküller büyük olduğu için yere çöker). Bulaşmanın olmaması için kaynak ve duyarlı kişi arasında yaklaşık 1 metreden fazla mesafe olmalıdır. Duyarlı kişiye burun-ağız-konjonktiva yoluyla bulaşma olur. Enfekte hastaların konuşması, öksürmesi ya da burun silmesi, aspirasyon gibi işlemler sırasında gerçekleşir.
- Enfekte hasta izolasyon ünitesine alınmalıdır.
- Hastanın tedavisi için kullanılan ünitelerin tedavi bittikten sonra uygun dezenfektanlarla silinmesi gerekir.
- Özel havalandırmaya gerek yoktur.
- Sağlık personeli hastaya 1 metreden yakın mesafede çalışırken maske takmalıdır.
- Hasta çok gerekmedikçe oda dışına çıkarılmamalıdır. Oda dışına çıkacaksa cerrahi maske ile çıkarılmalıdır.

5.5. Hava Yolu Önlemleri:

Damlacık çekirdeği ile bulaşan (<5mm büyüklük) etkenlere karşı standart önlemlere ek olarak uygulanmalıdır.(5mm ya da daha küçük partiküller havada uzun süre asılı kalabilir ve uzak mesafelere taşınabilir. Bu şekilde havada asılı mikroorganizmalar aynı odadaki ya da daha uzak mesafedeki hastayı enfekte edebilir. Hava yolu ya da havalandırma aracılığıyla duyarlı konak enfekte olabilir).

 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	İZOLASYON ÖNLEMLERİ TALİMATI			 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
Kodu EN.TL.09	Yayın tarihi 08.08.2017	Revizyon No 01	Revizyon tarihi 20.05.2024	Sayfa No / Sayfa Sayısı 9 / 9

Tablo 3: Hava Yolu İzolasyonu Gerektiren Durumlar	
Kızamık, Varisella(yaygın zona dahil), Tüberküloz, SARS, Marburg,	Kırım - Kongo, Ebola, Lassa, Viral hemorajik ateş

Hava Yolu İzolasyonu Uygulama Prosedürü:

- Hasta tek kişilik odaya yerleştirilmelidir.
- Odanın saatteki hava değişimi 6-12 kez olmalıdır.
- Odanın havası hastanenin diğer bölümlerine çıkmadan önce yüksek düzeyde filtrasyondan geçirilmeli ya da direkt dışarı atılmalıdır.
- Oda kapısı kapalı tutulmalıdır.
- Kızamık ya da suçiçeği tanısı almış hastaların odasına duyarlı kişiler ya da immün sistemi düşük kişiler girmemelidir. Mutlaka girmek durumunda olduklarında N95 solunum maskesi ile girmelidirler. Bu etkenlere karşı bağışık kişilerin maske kullanmalarına gerek yoktur.
- Hasta çok gerekmedikçe odası dışına çıkarılmamalıdır. Hasta gerekli hallerde cerrahi maske kullanılarak odası dışına çıkartılmalıdır.
- Hasta odadan çıkarıldıktan sonra oda dezenfeksiyon kurallarına uygun olarak temizlenmelidir.

Hazırlayan	Kontrol Eden Kal. Yön. Direkt.	Onaylayan Dekan